

Komplexná hospodárska a obchodná dohoda medzi EÚ a Kanadou

Na summite EÚ – Kanada (Praha, 6. máj 2009) sa oficiálne otvorili negóciácie medzi oboma partnermi. Technické rokovania o otvorených otázkach CETA boli ukončené v auguste 2014. V súčasnosti prebieha právna kontrola kompletného textu dohody (tzv. „legal scrubbing“), ako i preklad do všetkých jazykov EÚ. Rada EÚ bude rozhodovať o podpise a uzatvorení dohody. Táto dohoda sa bude schvaľovať aj v Európskom parlamente a parlamentoch členských štátov EÚ.

Kľúčové prvky dohody CETA

Eliminácia ciel – obe strany odstránia clá u viac ako 99 % tarifných položiek, z toho 98,4 % od vstupu dohody do platnosti.

Clá v priemyselnom sektore – clá v priemysle budú plne liberalizované. To ušetrí exportérom z EÚ ročne na cle cca 500 mil. €. Na niektoré položky hlavne u automobilového priemyslu a lodí bolo dohodnuté sedemročné prechodné obdobie.

Clá v poľnohospodárskom sektore – CA je dôležitým trhom v tomto sektore pre exportérov z EÚ s ročným obratom viac ako 2,9 mld. €. CA a EÚ na konci prechodného obdobia liberalizujú cca 93 % položiek agrosektora (u CA ide o 92,8 %

položiek, zo strany EÚ je to 93,5 % položiek). EÚ umožnila prístup na svoj trh pre hovädzie, bravčové, bizónie mäso, sladkú kukuricu, pričom CA tak urobila u mliečnych výrobkov s dôrazom na syry vysokej kvality. EÚ bude v agrosektore benefitovať najmä z odstránenia ciel na spracované agrovýrobky (PAPs), ktoré predstavujú hlavný exportný záujem EÚ.

Netarifné prekážky (NTBs) – Obe strany sa dohodli na ďalšom zlepšení spolupráce medzi príslušnými regulačnými orgánmi, ktoré sú zodpovedné za tvorbu noriem. Na základe osobitného protokolu salepší spolupráca v oblasti vzájomného uznávania posudzovania zhody (vrátane ustanovení o značení a etiketách). To prinesie hospodárskym subjektom oboch strán úsporu nákladov doposiaľ potrebných na dosiahnutie súladu s technickými normami, štandardmi a potrebnými postupmi na posudzovanie zhody. Rast HDP pre EÚ by v dôsledku eliminácie týchto NTBs mohol dosiahnuť výšku 2,9 mld. € ročne. V automobilovom sektore sa CA zaviazala uznávať 17 súčasných medzinárodných štandardov UN/ECE u automobilov s tým, že ďalšie budú doplnené v neskoršom štádiu.

Sanitárne a fytosanitárne opatrenia (SPS) – Dohoda CETA nemení legislatívu EÚ v oblastiach ako napríklad hormóny v mäse, či geneticky modifikované organizmy (GMOs) a pod.

Investície - Dohoda CETA odstráni alebo zmierni investičné prekážky na horizontálnej úrovni, ale

i v konkrétnych sektoroch, čím sa zvýši právna istota a predvídateľnosť investičného prostredia.

Verejné obstarávanie (PP) – CA po prvýkrát otvorila svoj trh s PP aj na úrovni provincií, čo predstavuje jeden z významných prínosov dohody CETA.

Práva duševného vlastníctva (IPRs) – dosiahli sa dobré výsledky u farmaceutík. Kapitola tiež zahŕňa ustanovenia vo vzťahu k obchodným známkam, dizajnom a autorským právam, pričom odráža vysoký štandard ochrany IPRs.

Ochrana zemepisných označení (GIs) – CA poskytne ochranu vybraným zemepisným označeniam EÚ (145 označení).

Prínosy dohody CETA¹

- ❖ Očakáva sa že dohoda CETA zvýši bilaterálny obchod s tovarom a službami o 22,9 % alebo 25,7 mld. € a posilní hospodársky rast a zamestnanosť na oboch stranách Atlantiku. Z toho 18,7 mld. € bude predstavovať rast obchodu s tovarom a zvyšných 7 mld. € obchod so službami. Rast exportov EÚ do Kanady sa odhaduje na úrovni 24,3 % (t.j. 17 mld. €), kanadský vývoz do EÚ by mal vzrásť o 20,6 %, čo predstavuje 8,6 mld. €.
- ❖ Prínosy CETA v oblasti odstraňovania netarifných prekážok obchodu sa odhadujú na prírastok vo výške 2,9 mld. € pre EÚ a 1,7 mld. € pre Kanadu.

¹ Zdroj: Joint Study of the European Commission and the Government of Canada, 2008

- ❖ Sektori, ktoré budú najviac profitovať z dohody CETA, sú: automobilový sektor, služby, spracované agrovýrobky, chemikálie, strojárstvo, prepravné služby.

Prínosy dohody CETA pre Slovensko

- ❖ Dohoda CETA predznamenáva novú kvalitu politicko-hospodárskych vzťahov medzi Kanadou a EÚ, ktorá je šancou aj pre slovenské podnikateľské subjekty. Slovenské firmy budú mať príležitosť presadiť sa vo všetkých oblastiach zahrnutých v dohode – vo zvyšovaní objemu vzájomného obchodu, hlavne rastu vývozu širokého spektra tovarových skupín, kde však aj vyšší dovoz môže mať svoje pozitíva obohatením slovenského trhu. Defenzívne požiadavky agrosektoru SR, ktoré sú dôležité pre ochranu slovenského trhu, sa do dohody CETA podarilo zapracovať.
- ❖ Rast vývozu tradičných komodít – priamy export SR do CA sa sústreďuje na položky automobilového priemyslu (motorové vozidlá spolu s autosúčiastkami, náhradnými dielmi, pneumatikami a pod. predstavujú dlhodobu podiel na exporte SR do Kanady cca 72-76%). Očakávané pozitíva odstraňovania colných sadzieb a netarifných prekážok obchodu sa vzhľadom na nízky podiel CA na celkovom exporte SR (cca 0,23 %) prejavia hlavne nepriamo cez možnosť zvýšenia slovenských vývozov ako subdodávok do členských krajín EÚ a následne do CA.

- ❖ Možný rast vývozu ďalších tovarových skupín s diverzifikáciou vývozného spektra – hlavne výrobky s vyššou pridanou hodnotou.
- ❖ Dodávky prostredníctvom verejného obstarávania.
- ❖ Rast priamych zahraničných investícií (deklarovanými prioritami investičného záujmu kanadských firiem sú oblasti ťažobného priemyslu, finančných a profesionálnych služieb, ale aj energetiky, priemyselnej výroby, informačných a komunikačných technológií).
- ❖ Výskum, vývoj, priemyselné inovácie (zjednodušenie pravidiel pre mobilitu pracovnej sily, nový prístup k uznávaniu vzdelania a diplomov).

Info:

www.international.gc.ca/trade-agreements-accords-commerciaux/agr-acc/ceta-aecg/index.aspx?lang=eng

www.trade.ec.europa.eu/doclib/press/index.cfm?id=973

www.mhsr.sk

Komplexná hospodárska a obchodná dohoda medzi EÚ a Kanadou (Comprehensive Economic and Trade Agreement - CETA)

